

Kwalificatiecertificaat Matroos

Studiegids

Juni 2025

Accreditaties en erkenningen

www.eikcertificering.nl

www.cbr.nl

www.ilent.nl

www.cesni.eu

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Inhoud

1. MATROOS BINNENVAART WORDEN	4
1.1 Twee routes	4
2. VOORWAARDEN	5
2.1 Praktijkopleiding matroos (90 vaardagen)	5
2.2 Matroos op basis van vaartijd (360 vaardagen)	5
3. ALGEMENE INFORMATIE DIENSTBOEKJE	5
3.1 Eerste afgifte dienstboekje	6
3.2 Flowchart aanvragen dienstboekje	7
4. INSCHRIJVEN	8
4.1 Inschrijven praktijkopleiding matroos (90 vaardagen)	8
5.2 Inschrijven matroos op basis van vaartijd (360 vaardagen)	8
5. HET OPLEIDINGSPROGRAMMA	9
5.1 Opleidingsprogramma	9
6. DE PRAKTIJKTOETS	11
6.1 Eisen examenmoment	11
6.2 Eisen examenschip	12
7. VERKLARING CBR	13
8. COMPETENTIES MATROOS	14
8.1 Competenties en opdrachten categorie I	<i>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</i>
8.2 Competenties en opdrachten categorie II	<i>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</i>
8.3 Eindtoets competenties categorie I	<i>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</i>
8.4 Eindtoets competenties categorie II	<i>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</i>
9. KWALITEITSCONTROLES, CRKBO, ISO9001 EN ILT	14

1. Matroos binnenvaart worden

Om in Europa op een binnenvaartschip te mogen werken als matroos moet u voldoen aan de competentienormen (van het operationele niveau) van de Richtlijn (EU) 2017/2397.

In Nederland is het CBR de bevoegde autoriteit voor het afgeven van een verklaring matroos waarmee u voldoet aan de Richtlijn.

Door het CBR erkende opleidingen verzorgen het opleidingstraject en de examinering om te kunnen voldoen aan de competentienormen. Edumar is door het CBR erkend voor het opleiden en examineren van matrozen gebaseerd op competentienormen van Richtlijn (EU) 2017/2397.

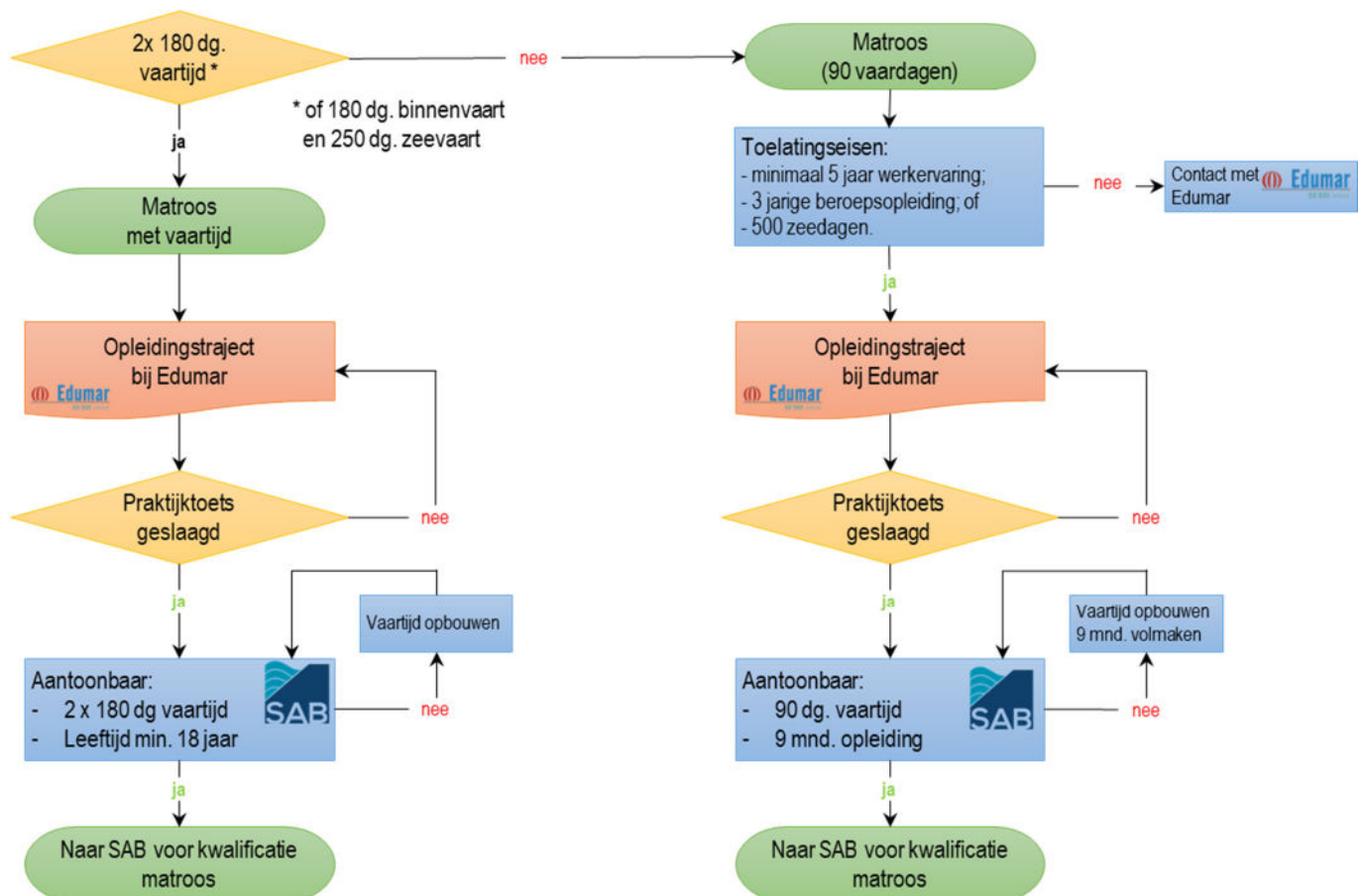
Na het succesvol afronden van het opleidingsprogramma en het examen bij Edumar krijgt u van het CBR een verklaring matroos.

1.1 Twee routes

Er zijn twee manieren om matroos te worden:

- als zij-instromer een verkort opleidingsprogramma te volgen en een examen matroos af te leggen; of
- met vaartijd een competentiebeoordeling positief af te ronden.

2. Voorwaarden

2.1 Praktijkopleiding matroos (90 vaardagen)

Voor dit traject geldt de volgende start voorwaarden:

1. De kandidaat heeft voorafgaand aan de inschrijving voor het opleidingsprogramma:
 - vijf jaar werkervaring (mag andere bedrijfstak, vakantiewerk of zaterdagbaan);
 - 500 dagen werkervaring als dekbemanningslid op een zeeschip opgebouwd; **of**
 - een beroepsopleiding van ten minste drie jaar voltooid.
2. De kandidaat heeft een dienstboekje voor de binnenvaart waarin de vaartijden en de gemaakte reizen worden geregistreerd.

2.2 Matroos op basis van vaartijd (360 vaardagen)

Voor dit traject geldt de volgende start voorwaarden:

1. Dienstboekje met opgebouwde vaartijd; of
2. Monsterboekje met vaartijd vanuit de zee-, kust- en visserijvaart.

De minimale vaartijd en leeftijd zijn GEEN voorwaarden om te starten!

U mag dit traject al starten en zelfs de eindtoets doen.

Aan het einde van het traject, bij het daadwerkelijk ontvangen van de kwalificatie matroos, toont u bij het SAB de vaartijd aan:

1. 360 dagen binnenvaart; of
2. 180 dagen binnenvaart met 250 dagen zeevaart.

Ook moet u dan pas 18 jaar of ouder zijn.

3. Algemene informatie dienstboekje

Een dienstboekje is een persoonlijk document voor bemanningsleden die werkzaam zijn aan boord van een binnenvaartschip.

Behalve de schipper (in bezit van vaarbevoegdheidsbewijs) moet ieder lid van de bemanning een geldig dienstboekje hebben.

Het dienstboekje is voor het aantonen van vaartijd en scheepsreizen in de binnenvaart.

In het dienstboekje staan:

- Persoonlijke gegevens
- Lichamelijke en geestelijk geschiktheid
- EU kwalificatie
- Gegevens schepen waarop is gevaren
- Vaardagen en vaartrajecten

Het dienstboekje is slechts geldig indien het is voorzien van de officiële aantekeningen. Een dienstboekje zonder deze officiële aantekeningen is ongeldig.

Houder van een dienstboekje is degene op wiens naam het dienstboekje is afgegeven.

Sinds 1 april 2023 is het niet meer nodig om uw boekje jaarlijks te laten afstempelen. Elke bevoegde autoriteit kan haar stempel zetten om de informatie over de afgelegde reizen te bekrachtigen (maximaal 15 maanden oud op het moment van aanbieden).

Door deze procedure wordt het aantal jaren waarin de houder vaarervaring heeft opgedaan officieel vastgesteld en kan de houder op een zekere bekwaamheid aanspraak maken.

In Nederland is het SAB (<https://sabni.nl>) de bevoegde autoriteit.

3.1 Eerste afgifte dienstboekje

Als u nog nooit in bezit ben geweest van een dienstboekje en u wilt een dienstboekje aanvragen dan hebt u het volgende nodig voor aanvraag:

1. Verklaring Basisopleiding Veiligheid **of** een leerovereenkomst Matroos;
2. U bent op moment van aanvragen minimaal 16 jaar;
3. Een volledig ingevuld aanvraagformulier, zie <https://sabni.nl>;
4. Een recente pasfoto;
5. Een (kopie) geldig legitimatiebewijs;
6. Een originele geneeskundige verklaring voor de Rijn- en binnenvaart niet ouder dan 3 maanden (zie: <https://www.ilent.nl/onderwerpen/medische-zaken-binnenvaart/adressen-keuringsartsen>).
 - Als u in bezit ben van een zeilbewijs is een keuring niet nodig.
 - Een keuring voor zeevaart is helaas niet geldig.
7. Eventueel een monsterboekje:
Er kan echter maximaal 2 jaar vaartijd vanuit de zee-, kust- en visserijvaart meegerekend worden, daarbij gelden 250 zeevaartdagen als één jaar vaartijd.

Bij de aanvraag van uw eerste dienstboekje wordt bepaald welke functie op u van toepassing is. Om de functie te kunnen bepalen kunnen de volgende documenten van belang zijn:

- (kopieën van) Binnenvaart- en scheepvaartdiploma's.

Opmerking:

Kandidaten die zich bij Edumar inschrijven voor de Opleiding Matroos, ontvangen van Edumar een leerovereenkomst én een sticker Lichtmatroos. Samen met een medische verklaring van een erkende keuringsarts kan de kandidaat hiermee een nieuw (eerste) dienstboekje aanvragen. Dit dienstboekje wordt dan door het SAB afgegeven met de kwalificatie Lichtmatroos.

De veiligheidstraining Deksmen blijft echter wél onderdeel van de opleiding. Dit betekent dat de kandidaat deze training tijdens het opleidingstraject nog wel moet volgen. Bij Edumar is een afgeronde basistraining onderdeel van de toelatingseisen voor de praktijktoets matroos.

3.2 Basisopleiding Veiligheid

De kandidaat hoeft de basisopleiding veiligheid Deksmen niet te volgen als hij aan één van de volgende voorwaarden voldoet:

- Eerste dienstboekje van vóór 1 april 2023?
Stuur een foto van de eerste bladzijde (met de datum van afgifte) naar Edumar.
- In bezit van een geldige STCW Basic Safety (zeevaart), niet ouder dan 5 jaar?
Stuur een foto van het certificaat naar Edumar.
- Elders de basisopleiding veiligheid Deksmen gevolgd?
Stuur een foto van het certificaat naar Edumar.

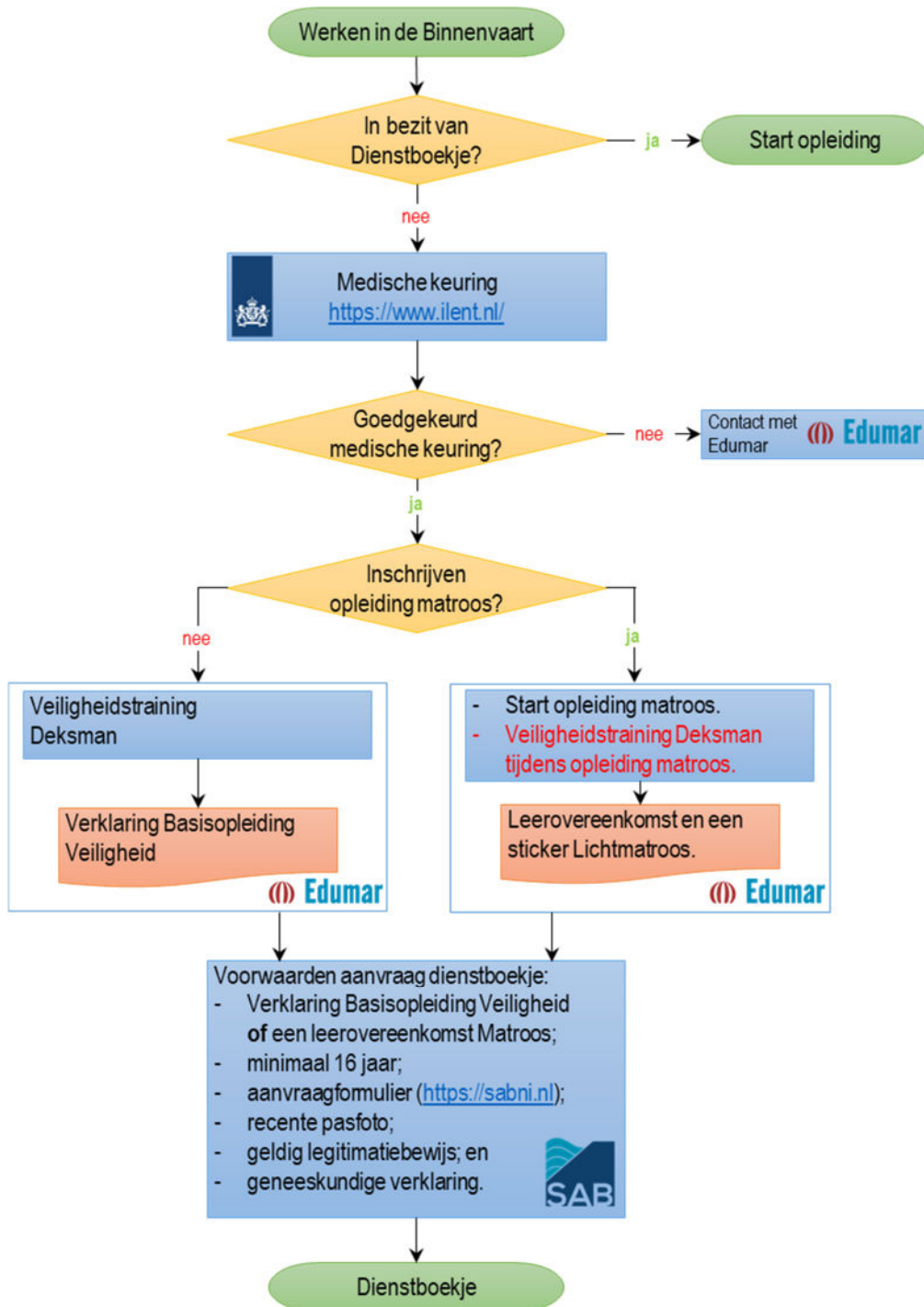
Geen vrijstelling?

Voldoet de kandidaat niet aan één van deze voorwaarden? Dan moet hij de basisopleiding veiligheid Deksmen volgen. Deze opleiding is een verplicht onderdeel van de praktijkopleiding matroos.

Let op:

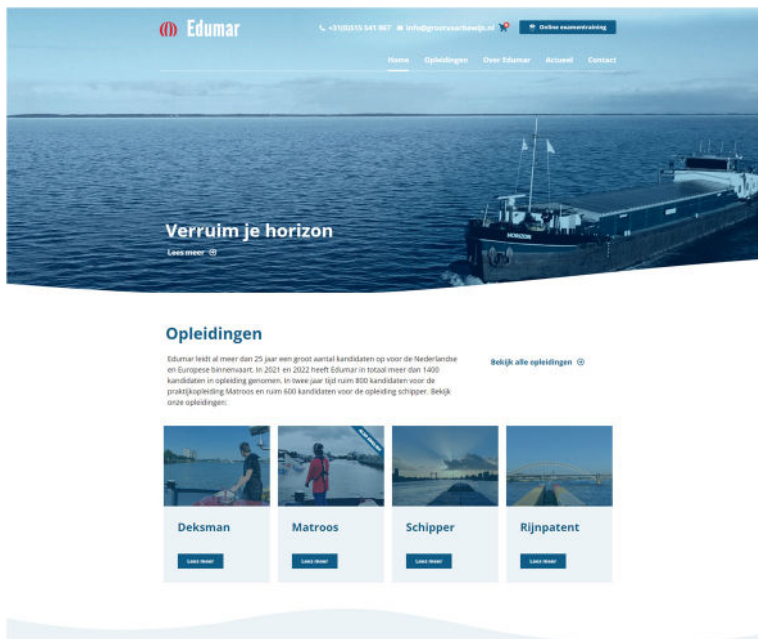
- Andere certificaten geven geen vrijstelling!
- De kosten voor de basisopleiding veiligheid Deksmen zijn niet inbegrepen bij de praktijkopleiding matroos.
- Volg de opleiding zo snel mogelijk nadat u met de praktijkopleiding matroos bent gestart.

3.2 Flowchart aanvragen dienstboekje

4. Inschrijven

Inschrijven voor de opleiding matroos doet u op de website van Edumar.
www.GrootVaarbewijs.nl

Op de website vindt u vergelijkbare informatie als in deze studiegids.
 Ook is daar deze studiegids te downloaden.

Wenst u eerst een gesprek voor inschrijving neem vrijblijvend contact op met Edumar!

Bij inschrijven worden uw persoonsgegevens door Edumar verwerkt.

Edumar verwerkt uw privacygevoelige informatie volgens de AVG-privacyregels.

4.1 Inschrijven praktijkopleiding matroos (90 vaardagen)

Tijdens inschrijven verklaart de kandidaat te voldoen aan de toelatingseisen:

- vijf jaar werkervaring (mag andere bedrijfstak, vakantiewerk of zaterdagbaan);
- 3 jarige beroepsopleiding; of
- 500 zeedagen.

LET OP!!

Bij controle door Edumar kan de kandidaat dit aantonen met geldige bewijsstukken.

Voorbeelden van bewijsstukken zijn:

- loonstroken, werkgeversverklaring, dienstboekjes;
- diploma, certificaten; of
- zeevaart boekje enz.

Het wel aanmelden zonder te voldoen aan de toelatingseisen leidt bij controle tot het opschorten of beëindigen van de opleiding zonder restitutie van de opleidingskosten.

5.2 Inschrijven matroos op basis van vaartijd (360 vaardagen)

De leeftijd van 18 jaar geldt NIET bij inschrijving!

De leeftijd wordt, na het succesvol afronden van het examen, gecontroleerd door het SAB bij het halen van uw stempel matroos.

U kunt dus voor uw 18e verjaardag inschrijven en examen doen. Zodra u 18 jaar bent kunt u dan bij het SAB de kwalificatie matroos laten aantekenen in uw dienstboekje.

5. Het opleidingsprogramma

De opleiding bestaat uit een:

- opleidingsprogramma met opdrachten; en
- een praktijkexamen (eindtoets).

Het praktijkexamen (eindtoets) wordt door Edumar afgenomen aan boord van het opleidingsschip ms HORIZON.

5.1 Opleidingsprogramma

Voordat u deel mag nemen aan het afsluitende praktijkexamen matroos volgt u een opleidingsprogramma.

Het opleidingsprogramma bestaat uit:

- lesmateriaal met uitleg;
- portfolio-opdrachten; en
- persoonlijke begeleiding.

5.1.1 Lesmateriaal

Praktijkgerichte uitleg per onderdeel vindt u in de reader matroos en online.

De uitleg online is hetzelfde als in het boek.

Dit lesmateriaal kunt u gebruiken bij het verwerken van de portfolio-opdrachten.

Edumar heeft het lesmateriaal doorlopend verder ontwikkeld en dat blijven we doen. Er is begrijpelijk en praktisch gericht lesmateriaal ontstaan met veel afbeeldingen voor de matroos in opleiding.

5.1.2 Het portfolio

Zowel de kandidaten in het opleidingstraject als in het vaartraject maken portfolio-opdrachten. Dit is verplicht en hoort bij de opleiding.

- U maakt zelf de portfolio-opdrachten.
- U mag de opdrachten in elke volgorde doen.
- Heeft u vragen? Vraag uw schipper of Edumar-begeleider om hulp.
- Uw schipper moet de opdrachten op papier goedkeuren met een handtekening.
- Tijdens het praktijkexamen moet u uw portfolio laten zien.

De kandidaat vindt de portfolio-opdrachten achter tabblad 2 in de werkmap.

Er zijn opdrachten over:

1. Navigatie
2. Bedienen van het vaartuig
3. Ladingbehandeling, stuwen en passagiersvervoer
4. Scheepswerktuigkunde, elektriciteit, elektronica, regel- en meetkunde
5. Onderhoud en reparatie
6. Communicatie
7. Gezondheid, veiligheid, passagiersrechten en milieubescherming

5.1.3 Persoonlijke begeleiding

De praktijkopleiding vindt plaats aan boord van het schip waarop u werkt en vaart. Aan boord is een leermeester, deze noemen we de verantwoordelijke schipper, die de kandidaat het vak aanleert. De portfolio-opdrachten gelden daarbij als leidraad.

De kandidaat en de verantwoordelijk schipper kunnen altijd contact opnemen met de begeleider van Edumar voor inhoudelijke of organisatorische vragen. De begeleiding vanuit Edumar is op afstand. Bij de start van de opleiding stuurt de begeleider van Edumar een welkomstbericht.

Het contact met de begeleider is zoals gewend bij Edumar laagdrempelig!

Bij Edumar hebt u een persoonlijk aanspreekpunt voor vragen en begeleiding. De contactgegevens vindt u in uw werkmap.

CONTACTGEGEVENS

	www.EdumarOnline.nl
	
	
	matroos@GrootVaarbewijs.nl
	
	sec@GrootVaarbewijs.nl
	Volg ons op Facebook of wordt Edumar vriend.

GrootVaarbewijs.nl - MatroosBinnenvaart.nl © Edumar

Contactgegevens in de werkmap.

6. De praktijktoets

Gedurende minimaal 3 uur en maximaal 8 uur voert u verschillende deelttoetsen uit.

Overzicht deelttoetsen praktijktoets:

- Sturen en varen onder toezicht
- Op commando ankeren
- Meren en ontmeren vanaf het dek
- Zeeklaar maken
- Techniek aan boord
- Veiligheid aan boord

De eindtoets is een praktijkgericht examen.

Aan boord van het examenschip wordt u gevraagd verschillende praktische opdrachten uit te voeren.

U voert uit, laat zien en vertelt.

De assessor beoordeelt uw vaardigheden en kennis.

De eindtoets wordt georganiseerd met minimaal drie en maximaal vier kandidaten per dagdeel.

Alle kandidaten worden wel individueel beoordeeld door verschillende assessoren.

De beoordeling vindt plaats op basis van een beoordelingsformulier met beoordelingscriteria per deelttoets. Elk criterium wordt met een voldoende of een onvoldoende beoordeeld.

Uiteindelijk moet 70% van alle criteria per deelttoets voldoende zijn om een voldoende te halen voor de deelttoets. Om te slagen voor de gehele praktijktoets, moet iedere deelttoets worden afgerond met een voldoende.

De assessoren vullen bij elke deelttoets een beoordelingsformulier in. Bij een onvoldoende geeft de beoordelaar altijd een toelichting.

Indien een toetsingscriterium vetgedrukt is, dan betekent dat dit een Knock-out criterium is. Deze moeten in ieder geval voldoende zijn om te kunnen slagen voor een deelttoets.

Aan het einde van de praktijktoets worden de beoordelingsformulieren verzameld en besluiten de assessoren of de kandidaat geslaagd of gezakt is.

Bij de uitslag krijgt de kandidaat een brief mee met verdere uitleg.

6.1.1 Toelatingseisen examen matroos (90 vaardagen)

1. Een door de schipper goed gekeurd en compleet afgetekend portfolio; en
2. minimaal 6 maanden bezig met de opleiding matroos; en
3. een certificaat van de veiligheidsopleiding Deksmen.

6.1.2 Toelatingseisen examen matroos op basis van vaartijd (360 vaardagen)

Een door de schipper goed gekeurd en compleet afgetekend portfolio.

6.2 Eisen examenmoment

Edumar zorgt ervoor dat:

- examens plaatsvinden op maandag tot en met vrijdag tussen 9.00 uur en 22.00 uur;
- de kandidaat uiterlijk 1 week voor de gewenste examendatum een definitieve uitnodiging met reserveringsformulier CBR heeft ontvangen;
- het praktijkexamen wordt uitgevoerd volgens de eisen van het CBR raamwerk ten aanzien van de inhoud en randvoorwaarden van het examen, het vaargebied en het examenschip; en
- bij aanvang van het praktijkexamen de bijbehorende portfolio-opdrachten voldoende is afgerond.

6.2 Eisen examenschip

De praktijktoets wordt afgenomen op het opleidingsschip van Edumar, het ms HORIZON.

Het ms Horizon voldoet aan de minimaal eisen die het CBR stelt aan examenschepen:

- voldoet aan de Standaard S2 eisen, zoals benoemd in ES-TRIN hoofdstuk 31, art. 31.03.
- is minimaal 40 meter lang.
- beschikt over een ruimte waarin ten minste de kandidaat, de schipper, de assessor/examinator en een steekproefnemer een inleidend en afsluitend gesprek kunnen voeren.
- beschikt over een stuurhuis waarin ten minste de kandidaat, de schipper, de assessor en een steekproefnemer tijdens het praktijkexamen aanwezig kunnen zijn.
- is tijdens de examens exclusief beschikbaar voor de examens.

Eisen vaargebied

De praktijktoets wordt afgenomen in een vaargebied, dat wordt voorgesteld door Edumar en vervolgens voorafgaand aan het examen wordt goedgekeurd door CCV.

Het vaargebied:

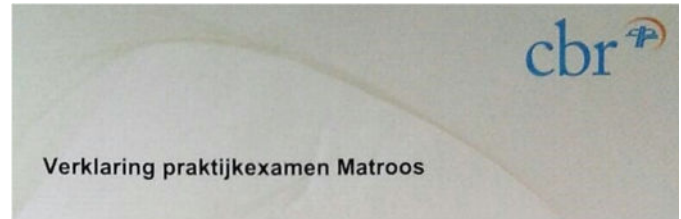
- bevindt zich in Nederland;
- beschikt over alle eigenschappen om ten minste alle in de exameneisen genoemde onderwerpen te examineren.

ms HORIZON, het opleidingsschip van Edumar.

7. Verklaring CBR

Na het positief afronden van het opleidingstraject en de praktijktoets geeft Edumar uw resultaat door aan het CBR. Van het CBR krijgt u dan een Verklaring Praktijkexamen Matroos. Met deze verklaring kunt u bij het SAB de kwalificatie matroos in het dienstboekje laten zetten.

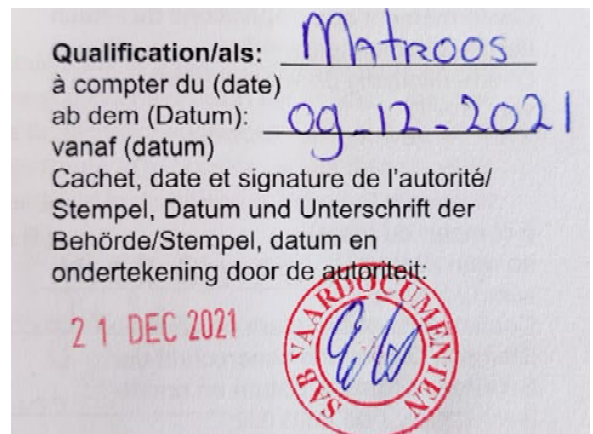
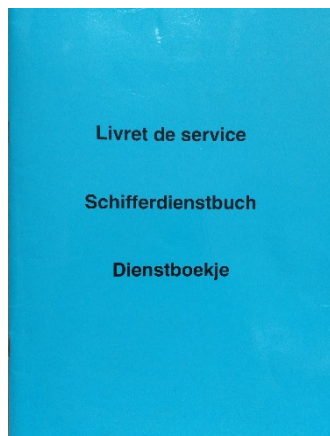
Stempel matroos na opleiding met opleidingsprogramma

Bij het SAB toont u minimaal 90 vaardagen en 9 maanden aan vanaf start opleiding. Neem altijd uw inschrijvingsbewijs mee!

Stempel matroos met vaartijd

Bij het SAB toont u aan dat u:

- minimaal 18 jaar bent; en
- 360 dagen binnenvaart; of 180 dagen binnenvaart met 250 dagen zeevaart hebt.

8. Competenties matroos

Er is een onderscheid in de manier van toetsen. Zo zijn er competenties die tijdens de eindtoets (praktijkexamen) worden getoetst. Dit zijn vooral praktische vaardigheden en praktische kennis onderdelen.

Andere competenties worden verplicht, voorafgaand aan de eindtoets (praktijkexamen) getoetst. De competenties die voorafgaand worden getoetst en beoordeeld worden met portfolio-opdrachten getoetst.

De laatste versie van de exameneisen voor de praktijktoets matroos staat op de website van het CBR en is te vinden via de onderstaande link.

<https://www.cbr.nl/nl/service/nl/artikel/exameneisen-praktijktoets-matroos-4>

9. Kwaliteitscontroles, CRKBO, ISO9001 en ILT

Edumar is aangesloten bij Centraal Register Kort Beroepsonderwijs (CRKBO). Sinds juni 2014 is Edumar gecertificeerd volgens het ISO 9001 systeem. Deze certificatie is uitgevoerd door EIK. Sinds 2014 is Edumar ook gecertificeerd door de Inspectie Leefomgeving en Transport.

Accreditaties en erkenningen

www.eikcertificering.nl

www.cbr.nl

www.ilent.nl

www.cesni.eu

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Vanuit al deze organisaties worden strenge eisen gesteld aan de kwaliteit van de geleverde diensten. Voorafgaande aan toelating is Edumar getoetst op een groot aantal criteria:

- zorgvuldigheidsbeginsel
- betrouwbare informatieverstrekking
- het niet schaden van consumenten belangen
- gekwalificeerd personeel
- docentenbegeleiding
- degelijkheid lesmateriaal
- deugdelijke studiebegeleiding
- overzichtelijke studiegidsen
- voldoende aansluitend op de examens
- waarheidsgetrouwe werving en reclame
- openbare klachtenprocedure